

Rekabet Kurumu Başkanlığından;

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2022-6-029 (Soruşturma/Taahhüt)
Karar Sayısı : 23-50/961-346
Karar Tarihi : 26.10.2023

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN,
Cengiz ÇOLAK, Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER : Enes YASAN, Merve KIZILYAR, Berat Hilal GÜLER,
Gülşen EREN PEKGÖZ, Enes PAYLAŞAN, Taner ÇAKIR,
Mehmet TUNÇDEMİR, Reyhan KARAKOÇ POLATTİMUR,
Osman KOÇAK

C. BAŞVURAN

TARAF

: - Başak Satış Pazarlama ve Yatırım AŞ
Temsilcisi: Av. Dr. Koray DEMİR
Büyükdere Cad. 201/87 34394 Şişli/İSTANBUL

D. ŞİKAYETÇİ : - Gizlilik Talebi Bulunmaktadır.

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Rekabet Kurulunun 05.01.2023 tarihli ve 23-01/17-M sayılı kararıyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 41. maddesi uyarınca hakkında soruşturma açılan Başak Satış Pazarlama ve Yatırım AŞ tarafından sunulan taahhütlerin değerlendirilmesi.
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurulunun (Kurul) 08.09.2022 tarihli ve 22-41/59-M sayılı kararı ile traktör üretim ve pazarlama sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslere çeşitli uygulamalar ile 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesini ihlal ettikleri iddialarına yönelik olarak önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.
- (3) Yapılan incelemeler sonucunda düzenlenen 21.12.2022 tarihli ve 2022-6-029/ÖA sayılı önaraştırma raporu 05.01.2023 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve 23-01/17-M sayı ile içlerinde Başak Satış Pazarlama ve Yatırım AŞ'nin (BAŞAK) de bulunduğu teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına karar verilmiştir.
- (4) Yürütülmekte olan soruşturma kapsamında BAŞAK tarafından sunulan ve Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 14.03.2023 tarih ve 36743 sayı ile intikal eden yazıda, soruşturma konusu iddialar ile bağlantılı endişeleri bertaraf etmek amacıyla taahhüt sunma talebinde bulunulmuştur. Söz konusu talep, Kurulun 06.04.2023 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 23-17/309-M sayı ile pasif satışların kısıtlanmasına yönelik iddialar bakımından taahhüt görüşmelerinin başlatılmasına; 23-17/309-M(2) sayı ile diğer ihlal iddialarına yönelik taahhüt sunma taleplerinin reddedilerek mevcut soruşturma sürecine devam edilmesine karar verilmiştir. Anılan Kurul kararı üzerine BAŞAK ile taahhüt görüşmelerine başlanmış olup taahhüt görüşmeleri neticesinde BAŞAK'ın nihai taahhüt metni 19.09.2023 tarih ve 42630 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

(5) Sunulan taahhüt metnine ilişkin olarak hazırlanan 20.10.2023 tarihli, 2022-6-029/BN-15 sayılı Bilgi Notu Kurulun 26.10.2023 tarihli toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

(6) **G. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Bilgi Notunda;

- Sunulan taahhütlerin tespit edilen rekabet sorunlarını giderme hususunda elverişli, orantılı ve yeterli olduğu gerekçesiyle kabul edilebileceği ve kısa kararın tebliğinden itibaren üç ay içerisinde Rekabet Kurumu kayıtlarına tevsik edilmesinin uygun olduğu,
- Dolayısıyla nihai taahhüt metninin 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin üçüncü fıkrası ile 2021/2 sayılı Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Önerilerde ve Soruşturmalarda Sunulacak Taahhütlere İlişkin Tebliğ'in 14. maddesinin birinci fıkrası uyarınca bağlayıcı hale getirilerek taahhüde konu iddialar bakımından soruşturma sürecinin sonlandırılması gerektiği,
- Taahhüde konu edilmeyen dosya konusu diğer iddialar bakımından ise mevcut soruşturma sürecine devam edilmesi gerektiği

sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taahhüde Konu Rekabet Sorunları

- (7) BAŞAK'ın, ürünlerinin bayi kanalı aracılığıyla dağıtımını/satışını gerçekleştirmek üzere bayileriyle imzaladığı 2019 tarihli Bayilik Sözleşmesi'nde (.....) hükmü ile (.....) hükmü yer almaktadır. Bayilik Sözleşmesi incelendiğinde, BAŞAK tarafından bayilere belirli bölgelerde münhasırlık hakkı tanınmadığı, bayilerin diledikleri bölgede satış yapabilmesine izin verildiği görülmektedir.
- (8) 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin (2002/2 sayılı Tebliğ) 4. maddesine göre münhasırlık bulunmayan hallerde aktif veya pasif satış yasağı getirilmesi anılan Tebliğ'de öngörülen grup muafiyetinin dışında kalmaktadır. Bu çerçevede BAŞAK'ın bayilere yönelik aktif veya pasif bir satış yasağı getirip getirmediğinin değerlendirilmesi gerekmektedir. BAŞAK tarafından da bayilere münhasır bölge atanmadığı, gerek duyulması halinde aynı bölgede birden fazla bayilik verilebileceği, bölgeler arası aktif veya pasif satışların önünde sözleşmesel bir engel bulunmadığı ifade edilmiştir.
- (9) Aşağıda, yerinde incelemede elde edilen bulgularda geçen ve bölge ve müşteri kısıtlaması niteliğinde olabilecek yazışmaya yer verilmektedir:

Tespit 1

- (10) (.....)'de ((.....)) yapılan yerinde incelemede elde edilen, (.....)¹ tarafından (.....) Genel Müdürü (.....)'ye gönderilen 26.03.2020 tarihli WhatsApp iletileri (**Belge-146**):

(.....):

(.....TİCARİ SIR.....)

¹ (.....) tarafından, ilgili kişinin BAŞAK Bölge Satış Müdürü olduğu ifade edilmiştir. Kişinin WhatsApp profil fotoğrafında BAŞAK logosu olduğu görülmektedir.

(.....) günaydın (iletildi)
(.....) at dedi (iletildi)
Günaydın (.....)
(.....) **Edirne ye vermiş** (iletildi)
Evet dün bahsetti
Görüşeceğim birazdan
(.....) ile
Müşteri adı soy adı nedir
(.....) (iletildi)
Ok
Günaydın. Bu konu ile alakalı görüşelim

(.....TİCARİ SIR.....)

“(.....) görüşe bildiniz mi fabrika benden haber bekliyor
(.....) **bu traktörü geri almanızı rica ediyorum** olay iyice büyümeye başladı tadı kaçtı
maalesef (.....)’la gerilmeye başladık
**Siz bölgenin dışında olabilecek satışlara önceden bana haber verecektiniz bunda
yapmadınız maalesef arada kaldım ”**

- (11) Tespit 1 incelendiğinde, BAŞAK Tekirdağ bayisi “(.....)”ın (.....) bir müşteriyle traktör satışı için anlaşarak sözleşme düzenlediği ancak satış gerçekleşmeden önce, yazışma tarihindeki bir diğer BAŞAK bayisi olan (.....) tarafından söz konusu müşteriye traktör satıldığı,² (.....)’in durumu BAŞAK’a şikâyet ettiği anlaşılmaktadır. Ardından BAŞAK tarafından (.....)’a durumun aktarılarak, bölge dışı satışlarda önceden haber verilmesi gerekirken verilmediğinin belirtildiği ve ilgili traktörün müşteriden geri alınmasının istendiği görülmektedir.
- (12) BAŞAK ile (.....) arasında akdedilmiş 04.01.2012 tarihli Bayilik Sözleşmesi aşağıdaki hükümleri içermektedir:

(.....TİCARİ SIR.....)

- (13) Sözleşme hükümleri incelendiğinde, BAŞAK tarafından ilgili dönemde (.....)’a münhasır bölge tahsis edildiği ve (.....)’in bu bölge dışında yapacağı aktif satışların kısıtlandığı anlaşılmaktadır. İlgili hükümlerden, 2002/2 sayılı Tebliğ’e uygun bir şekilde, söz konusu dönemde BAŞAK’ın bayilerine münhasır bölgeler tahsis ettiği ve bu bölgelere diğer bayilerce yapılacak aktif satışların kısıtlandığı anlaşılmaktadır.
- (14) Tespit 1’de yer alan yazışmada, traktörün (.....) tarafından bölge dışına doğrudan pazarlama yöntemleriyle (aktif satış) veya bölge dışındaki müşteriden gelen talebin karşılanması suretiyle (pasif satış) satıldığına ilişkin yeterli bilgi yer almamaktadır. Bununla beraber BAŞAK’ın, aktif veya pasif satış durumunu sorgulamaksızın traktörün geri alınmasını istediği görülmektedir.

² (.....) tarafından, (.....) ile BAŞAK arasında 2015-2020 yılları arasında Başak markalı traktör satışı için bayilik ilişkisi bulunduğu belirtilmiştir.

- (15) BAŞAK ile bayileri arasında akdedilmiş olan 2018-2022 dönemini kapsayan bayilik sözleşmeleri incelendiğinde, bayilere münhasır bölge tahsis edilmediği ve bayilerin bölge dışına gerçekleştireceği aktif/pasif satışların engellenmediği görülmektedir. Bu çerçevede (.....) için herhangi bir münhasır bölge tahsisi söz konusu değildir. Güncel bayilik sözleşmeleri ve BAŞAK'ın açıklamaları dikkate alındığında, BAŞAK'ın en azından 2018 yılından itibaren münhasırlık içermeyen dağıtım sistemi uyguladığı ve bayileri ile bu yönde sözleşmeler akdettiği, bununla beraber (.....) ile bayilik ilişkisini sonlandırana kadar 2012 tarihli bayilik sözleşmesinde yazılı bir değişiklik yapmadığı anlaşılmaktadır.
- (16) Dolayısıyla, BAŞAK tarafından (.....)'ın münhasır olarak bir başka bayiye tahsis edilmemiş bölgeye satış gerçekleştirmesinin kısıtlandığı anlaşılmaktadır. Bu durumun, bayilerin münhasırlık içermeyen bölgelere yapacakları aktif/pasif satışların kısıtlanması anlamına geldiği ve 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında bir rekabet sorunu teşkil ettiği değerlendirilmektedir.
- (17) Soruşturma sürecinde BAŞAK ile yürütülen taahhüt görüşmeleri esnasında, teşebbüsün Bayilik Sözleşmesi'nde bayilere yönelik yetkisiz dağıtıcıya satış yasağı getirildiği şüphesi oluşturan bir hüküm tespit edilmiştir. Sözleşmenin "KONU" başlıklı ilgili maddesi aşağıdaki gibidir:

(.....TİCARİ SIR.....)

- (18) Söz konusu hüküm incelendiğinde, sözleşme konusunun ürünün yalnızca son kullanıcıya veya BAŞAK tarafından onaylanmış alt bayilere satılacak şekilde düzenlendiği görülmektedir. Dolayısıyla hükümden, BAŞAK bayilerinin son kullanıcı veya onaylanmış alt bayi sıfatını haiz olmayan üçüncü kişilere satış yapamayacağı anlaşılmaktadır. Diğer deyişle mevcut hüküm gereği BAŞAK bayilerinin, yetkisiz dağıtıcı konumunda bulunan kişilere satış yapmasına imkan tanınmamaktadır. 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesine göre, yetkisiz dağıtıcılara satışın kısıtlanması ancak seçici dağıtım sistemi benimsenmesi halinde mümkündür. BAŞAK'ın Bayilik Sözleşmesi'nde ise münhasır olmayan dağıtım sistemi benimsenmiş olup seçici dağıtım sistemi uygulandığını gösteren herhangi bir hüküm yer almamaktadır. BAŞAK tarafından da bayilerin sınırlandırılmadığı ve yetkisiz dağıtıcıya satış gerçekleştirilmesinin mümkün olduğu ifade edilerek bu husus teyit edilmiştir.
- (19) Yerinde incelemede elde edilen ve yukarıda yer verilen belge ve bilgiler birlikte değerlendirildiğinde, BAŞAK'ın bayilerine bölge ve müşteri kısıtlaması getirmesine yönelik eylemleri, 2021/2 sayılı Tebliğ kapsamında rekabet sorunu olarak değerlendirilmektedir. Teşebbüsün söz konusu rekabet sorunlarını gidermeye yönelik taahhüt sunduğu dikkate alınarak, anılan eylemler hakkında ayrıca muafiyet değerlendirmesi yapılmasına gerek görülmemiştir.

H.2. Taahhüt Başvurusu ve Değerlendirilmesi

H.2.1. BAŞAK Tarafından Sunulan Taahhüt Metni

- (20) BAŞAK nihai taahhüt metnini 19.09.2023 tarih ve 42630 sayı ile Kuruma sunmuştur. BAŞAK'ın dosya kapsamındaki olası rekabet sorunlarını engellemeye yönelik olarak sunduğu taahhüt metni aşağıdaki şekildedir:

“2022-6-029 no’lu dosya kapsamında yürütülen soruşturmada temel sorun ilgili ürün pazarında faaliyet gösteren bayilerin kendi sözleşmeleri ve Rekabet Hukuku ile ilgili yeterli bilgi sahibi olmamaları, şirket personelinin de kısmen aynı sebepten ötürü bayilerle iletişimde bu hususu gözden kaçırabilmeleridir. Bu çerçevede Başak Satış Pazarlama ve Yatırım A.Ş.;

I. EĞİTİM TAAHHÜDÜ

a) Özellikle sahada faaliyet gösteren bölge müdürü, satış-pazarlama elemanı gibi alt-orta kademe dâhil sahaya ilişkisi bulunan tüm personelinin (“Saha Elemanları”) bağlayıcı taahhüt metninin Kurul’ca kabul edilmesinin hemen akabinde ve en geç üç ay içerisinde, devlet üniversitelerine bağlı sürekli eğitim merkezlerinin birinde, en az sekiz saatlik, yüz yüze veya çevrimiçi olacak şekilde uygulanacak bir Rekabet Hukuku eğitimi almasını sağlamayı,

b) Bu eğitimlerin içerik olarak; bayilerin farkındalığını da Saha Elemanları vasıtasıyla artıracak biçimde ve başta bayi iletişimde dikkat edilmesi gereken hususları, bayilik sözleşmelerinin içeriğini, aktif/pasif satış ayırımını, dikey kısıtlamaların hangileri olduğunu, devamlı hangi uygulamaların Rekabet Hukuku tahtında çekirdek kısıtlamalara vücut verdiğini izaha yönelik olarak tertip edilmesini sağlamayı,

c) Anılan eğitimler kapsamında ilgili personele, fuar gibi zorunlu kesişme alanlarında ve özel hayatlarında dahi rakip teşebbüs çalışanları ile insanîyet namına zorunlu olandan fazla bir etkileşime girmemeleri, çoklu marka bayileri ile iletişimde daha dikkatli olmaları, veri paylaşımı sonucu doğuracak hususlardan hassaten uzak durmalarının anımsatılmasını,

d) Bu kapsamda gerçekleştirilen eğitim sertifikalarının, eğitim içeriğinin birer nüshasını ve katılımcı listesini, Kurum’a, aynı süre içinde teslim etmeyi,

II. SÖZLEŞME REVİZYONU TAAHHÜDÜ

e) Taahhüt metninin Kurul’ca bağlayıcı hale getirilmesinin hemen akabinde ve en geç üç ay içerisinde tüm bayilerle mevcut sözleşmelerin Ek I’de gösterildiği haliyle revize edilmesini, yeni sözleşme metninin karşılıklı imzalanmasını müteakip tüm sözleşme örneklerinin aynı süre içerisinde Kurum’a gönderilmesini,

III. BİLDİRİM TAAHHÜDÜ

f) Taahhüt metninin Kurul’ca bağlayıcı hale getirilmesinin hemen akabinde ve en geç üç ay içerisinde Ek II’de mevcut bildiri metnini mevcut tüm bayilerine imza karşılığında teslim etmeyi ve bu hususu tevsik eden nüshaların Kurum’a aynı süre içerisinde gönderilmesini taahhüt ile sunulan bu taahhütlerin yukarıda anılan rekabet sorunlarını giderebileceğini ve taahhüt metninde belirtilen şartlarda taahhütleri yerine getirmeyi kabul ettiğini beyan eder.”

- (21) Aşağıda, BAŞAK’ın Bayilik Sözleşmesi’nin değişiklik öncesi ve sonrasındaki ilgili maddelerine karşılıklı olarak yer verilmektedir:

Mevcut Bayilik Sözleşmesi	Taahhüt Edilen Değişiklik Sonrası Bayilik Sözleşmesi ³
	(.....)
(.....)	(.....)
(.....)	(.....)
(.....)	(.....)
(.....)	(.....)

- (22) BAŞAK tarafından bayilere gönderilecek olan Bildirim Metni ise aşağıdaki gibidir:

“Sayın Bayimiz;

Şirketimiz, Rekabet Kurulu’nun 2022-6-029 no’lu dosya kapsamında yürüttüğü soruşturmayı ilgili mevzuatın soruşturmaların idari para cezası kesilmeden sona erdirilebilmesine olanak sağlayan taahhüt süreci ile sonuçlandırabilmiştir. Malumunuz üzere, mezkûr soruşturma bir kısım traktör üreticisi/dağıtıcısının bölgeler arası pasif satışları engellediği şüphesi üzerine başlatılmıştır. Lakin

³ Koyu renkli ifadeler değişiklik sonrasında sözleşmeye eklenen ifadelerle karşılık gelmektedir.

Şirketimiz bu süreci anılan taahhütlerin verilmesiyle zararsız atlatabilmiştir ve işbu bildirim anılan taahhütler kapsamında tarafınıza yapılmaktadır.

İşbu bildirimden muradımız, sonraki süreçte Şirketimizin bir daha böyle bir zan altında bırakılmaması adına, şu hususların tarafınıza açıklanmasıdır:

Şirketimizin tip bayilik sözleşmelerinde bölge ayrımı yapılmaktadır. Lakin bu bölge ayrımının yegâne amacı her bir kıymetli Bayimizin öncelikle ilgili bölgedeki müşteri ihtiyaç ve taleplerine konsantre olmasıdır; başkaca bir amacı da bulunmamaktadır. Bu kapsamda tip sözleşmeler münhasırlık içermediği gibi, aktif veya pasif bölge dışı satışları da yasaklamamaktadır. Diğer bir ifadeyle Bayilerimiz atandıkları bölgede münhasıran (tek) yetkili değildirler ve farklı bölgelere aktif veya pasif satış gerçekleştirmelerinin önünde de engel bulunmamaktadır. Bu bağlamda, bayilik sözleşmelerimizde mevcut hükümlerin bayinin bölge dışındaki müşterilere aktif veya pasif satış yapmasına yönelik herhangi bir örtülü veya açık kısıtlama getirdiği şeklinde yorumlanamayacağı, sözleşmelerin herhangi bir bayinin Türkiye'deki herhangi bir müşteriye satış gerçekleştirmesine cevaz verdiği dikkatlerinize arz olunur. Burada kullanıldığı haliyle aktif/pasif satış ibarelerinden kasıt, Türk Ticaret Kanunu m. 54 vd. hükümlerinde geçtiği haliyle agresif satış ve müşteriyi sözleşmenin ihlaline yöneltmek gibi haksız rekabet uygulamaları saklı kalmak kaydıyla, örneğin bayinin başka bir bayinin bölgesindeki müşteriye ulaşmak konusunda serbest olduğu, başka bölgede reklam, tanıtım vs. pazarlama yöntemleri kullanabileceği, benzer şekilde başka bölgeden gelen/telefonla arayan müşteriye satış gerçekleştirmek konusunda ve sunacağı fiyatlar konusunda serbest olduğu, bu durumda ilgili müşterinin bölgedeki bayiye yönlendirilmesi gibi bir uygulama olmadığıdır.

Yine ifade etmek gerekir ki, mevcut sözleşme hükümleri Şirketimiz tarafından bayilerin satış bölgelerine müdahale edilebileceği, bayinin bölgesi dışına satış yapamayacağı şeklinde de yorumlanamayacaktır.

Mevcut sözleşmelerin 4.1. maddesinde yer alan ve bayinin, Şirketimiz izni olmaksızın hiçbir tanıtım ve reklam faaliyetinde bulunamayacağı yönündeki hüküm de, bu minvalde, sadece ve sadece, kurumsal iletişimde yeknesaklığın sağlanması ve markamızın korunması amacıyla matuftur; başkaca bir amacı da bulunmamaktadır.

Ayrıca, mevcut sözleşmelerimizin "Konu" başlıklı maddesinde, ürünlerin bayi tarafından satın alınarak, bireysel müşterilere ve/veya şirketçe onaylanmış alt(tali) bayilere satılması ifadeleri yer almaktadır. Bu hükümden, bayinin son kullanıcı olmayan ve alt bayi niteliğini haiz olmayan yetkisiz dağıtıcılara satış gerçekleştirme kabiliyeti olmadığı anlaşılmalıdır. Zira bu hükmün de yegâne amacı, hepimizin malumu olan ve Ziraat Bankası'nca da talep olunan listeleme hususlarına uygun davranmak ve Şirketimizin "buy back" riskini azaltmaktır.

Bu meyanda kimin nerede Şirketimiz ürününe ihtiyacı varsa, marka içi rekabet üzerinden bu ihtiyacın herkesçe karşılanabileceği hususları bilgilerinize arz olunur.

Aynı kapsamda özellikle çoklu marka Bayilerimizden rakip teşebbüs fiyatları ile karşılaştırma yapılmaması ayrıca ve açıkça istirham olunarak, içinden geçmekte olduğumuz pandemi ve savaş gibi etmenlerden kaynaklı tedarik zinciri bozulmasının ortadan kalkması ile arzın yeniden bollaşması ve ürün miktarının yeniden artması üzerine tip sözleşmelerin Rekabet Hukuku'nun izin verdiği ölçüde yeniden gözden geçirilerek bölge koruması talebi olan bayilerimizin memnuniyetini de sağlayacak biçimde revize edilebileceği hususlarını da ilgi ve bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla,

Başak Satış Pazarlama ve Yatırım AŞ"

H.2.2. Taahhüt Metninin Değerlendirilmesi

- (23) Taahhüt müessesesi 16.06.2020 tarihinde kabul edilen 7246 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 4054 sayılı Kanun'a dercedilerek Türk Rekabet Hukuku uygulamasında yer bulmuştur. 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin üçüncü fıkrası şu şekildedir:

"Yürütülmekte olan bir önaraştırma ya da soruşturma sürecinde 4 üncü veya 6 ncı madde kapsamında ortaya çıkan rekabet sorunlarının giderilmesine yönelik olarak ilgili teşebbüs ya da teşebbüs birliklerince taahhüt sunulabilir. Kurul söz konusu taahhütler yoluyla rekabet sorunlarının giderilebileceğine kanaat getirirse bu taahhütleri ilgili teşebbüs ya da teşebbüs birlikleri açısından bağlayıcı hale

getirerek soruşturma açılmamasına veya açılmış bulunan soruşturmaya son verilmesine karar verebilir. Rakipler arasında fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ya da arz miktarının kısıtlanması gibi açık ve ağır ihlallerle ilgili olarak taahhüt kabul edilmez. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından çıkarılan tebliğ ile belirlenir.”

- (24) 2021/2 sayılı Tebliğ, 16.03.2021 tarih ve 31425 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 2021/2 sayılı Tebliğ’in “Kapsam” başlıklı 2. maddesi ise şu şekildedir:

“Bu Tebliğ; açık ve ağır ihlaller hariç olmak üzere, 4054 sayılı Kanun’un 4 üncü veya 6 ncı maddesi kapsamında ortaya çıkan rekabet sorunlarının giderilmesine yönelik olarak ilgili teşebbüslerce ya da teşebbüs birliklerince sunulan taahhütleri kapsamaktadır.”

- (25) 2021/2 sayılı Tebliğ’in “Tanımlar” başlıklı 4. maddesi açık ve ağır ihlallere konu olan hususları;

“Bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabeti doğrudan ya da dolaylı olarak engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan;

1) Rakip teşebbüsler arasında fiyat tespiti, müşterilerin, sağlayıcıların, bölgelerin ya da ticaret kanallarının paylaşılması, arz miktarının kısıtlanması veya kotalar konması, ihalelerde danışıklı hareket, gelecekte uygulanması planlanan fiyat, üretim ya da satış miktarı gibi rekabete duyarlı bilgilerin paylaşılması,

2) Üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren teşebbüsler arası ilişkide alıcının sabit veya asgari satış fiyatının belirlenmesi

konularında gerçekleşen anlaşma ve/veya uyumlu eylemler ile bu konulara ilişkin teşebbüs birliği karar ve eylemleri”

olarak düzenlemiştir.

- (26) Dosya kapsamında yapılan incelemeler sonucunda BAŞAK’ın gerçekleştirdiği eylemlerin bayilere bölge ve müşteri kısıtlaması getirilmesi niteliğinde olabileceği değerlendirilmiştir. Bu çerçevede dosya konusu iddiaların anılan Tebliğ’in 4. maddesinde sayılan açık ve ağır ihlal kapsamına girmediği, dolayısıyla BAŞAK’ın taahhüt sunmasının mümkün olduğu değerlendirilmiştir⁴.

- (27) Diğer yandan, taahhüt müessesesinin işlerliği bakımından 2021/2 sayılı Tebliğ, taahhüt sunma taleplerinin Kuruma iletebileceği süreyi sınırlamaktadır. 2021/2 sayılı Tebliğ’in “Taahhüt Sürecinin Başlatılması” başlıklı 5. maddesi;

“(1) Haklarında yürütülen bir incelemeye taahhütle son verilmesini isteyen taraflar, önaraştırma veya soruşturma sürecinde taahhüt sunma talebinde bulunabilirler. Soruşturma sürecindeki taahhüt sunma talepleri Kanununun 43 üncü maddesinin ikinci fıkrası kapsamında yapılan soruşturma bildiriminden itibaren üç ay içinde Kuruma iletilir. Bu süre geçtikten sonra Kuruma iletilen taahhüt sunma talepleri dikkate alınmaz.

⁴ Bunun yanı sıra BAŞAK hakkında öne sürülen, rakip teşebbüsler arası rekabeti kısıtlayıcı anlaşma ve/veya bilgi değişimine ilişkin açık ve ağır ihlal iddiaları dosya kapsamında gerçekleştirilen taahhüt görüşmelerinin konusunu oluşturmamakta, bahsi geçen iddialar hakkında soruşturma süreci devam etmektedir.

(2) *Taraflar, taahhüt sunma taleplerini yazılı şekilde Kuruma ileterek taahhüt sürecini başlatır.*”

hükmünü içermektedir.

- (28) Soruşturma Bildiriminin BAŞAK tarafından 19.01.2023 tarihinde tebellüğ edildiği, BAŞAK tarafından yapılan taahhüt başvurusunun ise 14.03.2023 tarihinde Kurum kayıtlarına intikal ettiği görülmektedir. Bu kapsamda 2021/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesine istinaden, teşebbüsün taahhüt başvurusunu süresi içinde yaptığı değerlendirilmektedir.
- (29) 2021/2 sayılı Tebliğ'in "Taahhüdün niteliği" başlıklı 9. maddesinin ikinci fıkrası sunulan taahhüdün değerlendirilmesi bakımından yol göstericidir:
- "Taahhüt rekabet sorunlarıyla orantılı, bu sorunları gidermeye elverişli, kısa sürede yerine getirilebilir ve etkili şekilde uygulanabilir olmalıdır ..."*
- (30) Bu doğrultuda taahhüt metni ve maddelerine ilişkin olarak yapılan değerlendirmelere aşağıda yer verilmektedir.
- (31) BAŞAK tarafından sunulan taahhüt metninin birinci maddesinde eğitim taahhüdü yer almaktadır. Bu kapsamda özellikle sahada faaliyet gösteren bölge müdürü, satış-pazarlama elemanı gibi alt-orta kademe dâhil sahaya ilişkisi bulunan tüm personelin (saha elemanları), devlet üniversitelerine bağlı sürekli eğitim merkezlerinin birinde, en az sekiz saatlik ve yüz yüze veya çevrim içi olacak şekilde uygulanacak bir rekabet hukuku eğitimi almasının sağlanacağını içermektedir. Eğitimlerin içerik olarak; bayilerin farkındalığını saha elemanları vasıtasıyla artıracak biçimde ve başta bayi iletişimde dikkat edilmesi gereken hususlar olmak üzere, bayilik sözleşmelerinin içeriği, aktif/pasif satış ayrımı, dikey kısıtlamaların neler olduğu ve hangi uygulamaların rekabet hukuku açısından kısıtlamalara yol açacağına yönelik olacağı belirtilmiştir.
- (32) Bahse konu eğitimler kapsamında ilgili personele, fuar gibi zorunlu kesişme alanlarında ve özel hayatlarında dahi rakip teşebbüs çalışanları ile zorunlu olandan fazla bir etkileşime girmemeleri, çoklu marka bayileri ile iletişimde daha dikkatli olmaları, veri paylaşımı sonucu doğuracak hususlardan uzak durmaları hususlarının hatırlatılacağı taahhüt edilmiştir. Bu kapsamda gerçekleştirilen eğitim sertifikalarının, eğitim içeriğinin birer nüshasının ve katılımcı listesinin, taahhütlerin Kurulca kabul edilmesinin akabinde ve en geç üç ay içerisinde, Kuruma teslim edilmesi taahhüt edilmiştir. Bu çerçevede, rekabet hukuku eğitiminin sahada faaliyet gösteren çalışanlara ve onlar aracılığıyla bayilere verilecek olmasının sözleşmenin uygulanmasından doğan rekabet hukuku sorunlarını büyük ölçüde engelleyeceği, böylece bilgisizlik kaynaklı rekabeti kısıtlayıcı eylemlerin önüne geçebileceği dolayısıyla taahhüdün uygun ve yeterli olduğu değerlendirilmektedir.
- (33) BAŞAK tarafından sunulan taahhüt metninin ikinci maddesi ile Bayilik Sözleşmesi'nin revize halinin, taahhüt metninin Kurulca kabulünü müteakip ve en geç üç ay içerisinde tüm bayilerle karşılıklı imzalanmasından sonra tüm sözleşme örneklerinin aynı süre içerisinde Kuruma gönderileceği taahhüt edilmektedir. Bu kapsamda gerçekleştirilecek sözleşme değişikliklerine bakılacak olursa, ilk olarak Bayilik Sözleşmesi'nin "Tanımlar" başlığı altında sözleşmede geçen aktif, pasif ve bölge dışı satış ifadelerinden bayilerin ne anlaması gerektiğine ilişkin bir ifade eklenerek bayilerin sözleşmeyi doğru yorumlamalarının sağlanmasının amaçlandığı değerlendirilmektedir. Ayrıca Bayilik Sözleşmesi'nin "Yorum ve Temel Hükümler" başlığı altında yapılan değişiklik ile bayilerin bölge içinde ve dışında gerçekleştirecekleri satışlarda serbest olduğu, bayilerin müşteri memnuniyeti ve hizmet kalitesini korumak amacıyla satış bölgesine

yoğunlaşmak için gereken çabayı göstereceği, şüpheye mahal bırakmamak adına Sözleşme maddelerinin BAŞAK tarafından bayilerin satış bölgelerine müdahale edebileceği veya aktif ve pasif satış yapamayacağı şeklinde yorumlanamayacağı ifade edilmiştir. Söz konusu değişiklik, bayilerin sunacağı hizmetlerde herhangi bir bölge sınırlaması olmadığı vurgulanmasının, taraflar açısından hukuki belirliliği artıracığı öngörülmektedir. Yine BAŞAK'ın olası fiili müdahalelerine karşın sözleşme hukuku kapsamında bayilerin korunacağı öngörülmekte olup BAŞAK tarafından sunulan taahhüdün uygun ve yeterli olduğu değerlendirilmektedir.

- (34) Sunulan taahhüt kapsamında Bayilik Sözleşmesi'nin "Konu" başlığında yapılacak değişiklik, alt (tali) bayilerin BAŞAK tarafından onaylanması hususunun yetkisiz dağıtıcılara satışın engellenmesi anlamına gelmediği ifade edilecektir. Söz konusu değişiklik, bayilerin yetkisiz satıcılara satışlarda serbest olduğu, bu konuda taraflar arasında hukuki belirliliğin sağlandığı değerlendirilmekte olup BAŞAK tarafından sunulan taahhüdün uygun ve yeterli olduğu kanaatine varılmaktadır.
- (35) BAŞAK tarafından sunulan taahhüt metninin üçüncü ve son taahhüdü ise, taahhüt metninin Kurulca bağlayıcı hale getirilmesinin hemen akabinde ve en geç üç ay içerisinde, yukarıda yer alan Bildirim Metni'nin tüm bayilere imza karşılığında teslim edilecek ve bu hususu tevsik eden nüshaların aynı süre içerisinde Kuruma gönderilecek olmasıdır. Bu kapsamda ilgili Bildirim Metni ile bayilere münhasır bölge tahsis edilmediği, sözleşme hükümlerinin bayilerin aktif veya pasif satışlarına kısıtlama getirildiği şeklinde yorumlanamayacağı, aktif ve pasif satış ifadelerinden ne anlaşılması gerektiği hususları ifade edilmektedir. Ayrıca BAŞAK'ın bayilerle akdedilen Bayilik Sözleşmesi'nin 4.1 numaralı maddesinde yer alan; tanıtım, reklam ve satış geliştirme faaliyetlerinin BAŞAK'ın iznine tabi olduğu ifadesinin amacının BAŞAK'ın marka değerinin korunması ve kurumsal yeknesaklığın sağlanması olduğu, bölge dışı satışların kısıtlanması anlamına gelmediği ifade edilmiştir. Son olarak sözleşmenin "Konu" başlıklı maddesinde yer alan ifadelerden bayinin son kullanıcı ve alt bayi olmayan yetkisiz dağıtıcılara satışların kısıtlandığı anlamının çıkarılmaması gerektiği ifade edilmektedir. BAŞAK tarafından Bildirim Metni ile bayilerin sözleşme değişikliğini anlamalarını kolaylaştırmanın ve kavramsal karmaşaların giderilmesine yardımcı olmanın amaçlandığı ve bu çerçevede sunulan son taahhüdün uygun ve yeterli olduğu değerlendirilmektedir.
- (36) Yukarıda yer verilen bilgiler çerçevesinde, BAŞAK tarafından sunulan taahhütlerin, dosya kapsamında tespit edilen ilgili rekabet sorunlarını gidereceği, aynı zamanda taahhütlerin uygulamaya konulması için belirlenen sürenin de makul olduğu kanaatine ulaşılmıştır.

I. SONUÇ

- (37) Rekabet Kurulunun 05.01.2023 tarihli ve 23-01/17-M sayılı kararı uyarınca yürütülmekte olan soruşturma kapsamında;
- Başak Satış Pazarlama ve Yatırım AŞ tarafından sunulan ve Kurum kayıtlarına 19.09.2023 tarih ve 42632 sayı ile intikal eden nihai taahhüt metninin, dosya kapsamında tespit edilen rekabet sorunlarını giderebilecek olması nedeniyle kabulüne,
  - Başak Satış Pazarlama ve Yatırım AŞ'nin sunmuş olduğu taahhütlerin, kısa kararın Satış Pazarlama ve Yatırım AŞ'ye tebliğini takiben 3 (üç) ay içinde Kuruma tevsik edilmesine,

- Dolayısıyla nihai taahhüt metninin teşebbüs açısından bağlayıcı hale getirilerek; bayilerin pasif satışlarının kısıtlanması ve bayilere rekabet etmeme yükümlülüğü getirilmesi iddiaları bakımından soruşturma sürecinin sonlandırılmasına
- Taahhüde konu edilmeyen dosya konusu diğer iddialar bakımından ise mevcut soruşturma sürecine devam edilmesine

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.